

Mededeling AB Recreatieschap Spaarnwoude

Vergadering	
Adviescommissie	-
Dagelijks bestuur	14 april 2022
Algemeen bestuur	12 mei 2022

Onderwerp
SPW Natuuronderzoeken De Liniedijk en Uitzichtheuvels

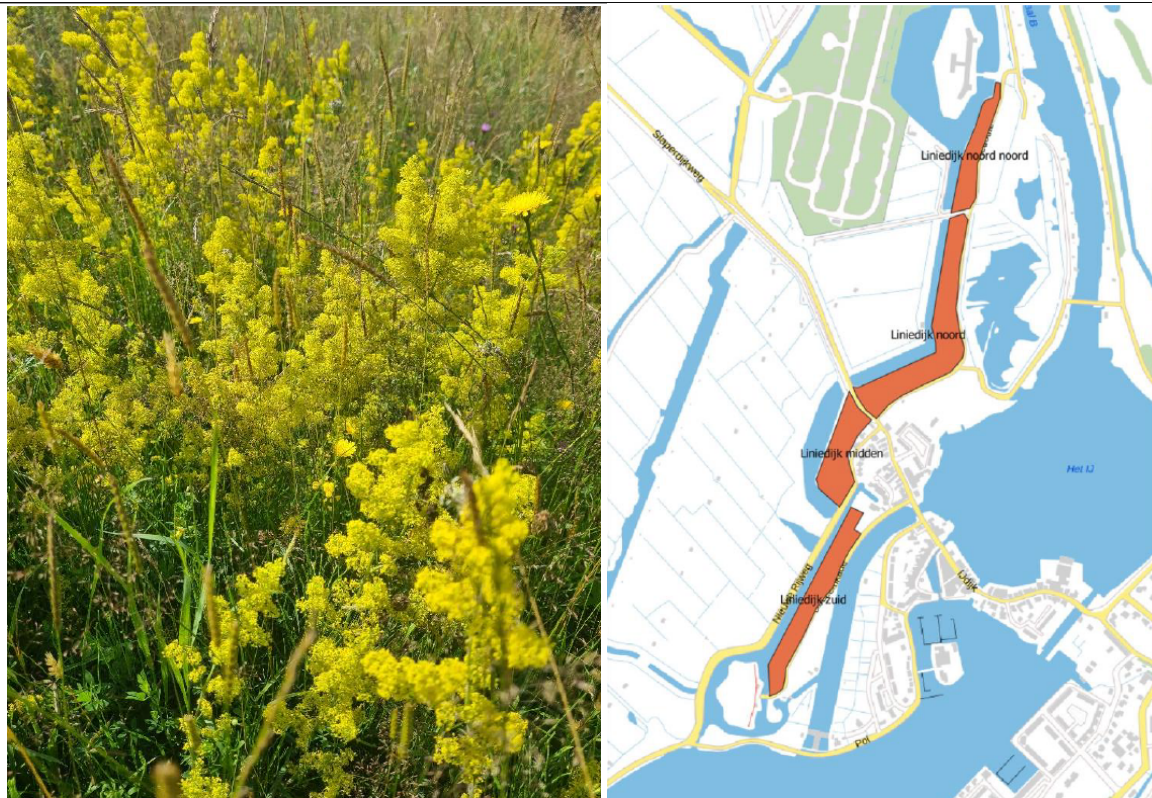
Het algemeen bestuur neemt kennis van
de uitkomsten en aanbevelingen van de natuuronderzoeken bij De Liniedijk (Spaarndam) en Uitzichtheuvels (Velsen)

Bestuurlijke achtergrond
Geen

Toelichting mededeling
Recreatieschap Spaarnwoude heeft in 2021 twee natuuronderzoeken laten uitvoeren bij De Liniedijk en de Uitzichtheuvels. De Liniedijk (Spaarndam) De Liniedijk was onderdeel van het inundatiegebied van de Stelling van Amsterdam. De dijk kon water tegenhouden en hier konden wapens achter worden opgesteld. De dijk loopt van Fort Bezuiden in Spaarndam tot Fort Benoorden in Velsen en bestaat uit vier delen (zie kaart). Delen van De Liniedijk worden momenteel begraasd door schapen, koeien en pony's. Ook worden grote delen niet begraasd. Door het verschillende (begrazings)beheer is op de dijk een interessante flora en fauna ontstaan. In 2008 is door ecologisch adviesbureau B. Kruijsen een natuuronderzoek uitgevoerd. In het voorjaar en zomer van 2021 is de dijk nogmaals onderzocht op dagactieve vlinders en hogere planten (kruiden, struiken en bomen). De biodiversiteit op alle delen van De Liniedijk blijkt erg hoog te zijn. Elk dijkdeel kent ongeveer 100 plantensoorten. Omdat de dijk vrijwel overal een kalkhoudende bodem heeft, komen hier ook soorten voor die ook voorkomen in kalkrijk duingrasland, zoals geel walstro (zie foto), kruipend stalkruid en duinriet. Ook komt een typische dijksoort voor: rozetkruidkers. Op de bloemrijke en ruigere delen kwamen de meeste vlinders voor, zoals de argusvlinder, bruin zandoogje, bruin blauwtje, kleine vos en icarusblauwtje. Delen met een hoge begrazingsdruk hebben echter lager aantal insecten in vergelijking met vijftien jaar geleden. Aangeraden wordt dan ook om overal een extensieve vorm van begrazing toe te passen, omdat dit belangrijk is om de bijzondere vegetaties in stand te houden. De onderzoeker heeft tijdens het onderzoek ook verschillende rietvogels waargenomen nabij de dijk zoals de fitis, kleine karekiet en rietgors. Op De Liniedijk zelf werd een fazant met kuikens gespot. Samenhang programma herstel Liniedijken De uitkomsten van het onderzoek hebben invloed op de beoogde wandelroute die in het kader van het provinciale programma Herstel Liniedijken ontwikkeld wordt. Naast het toepassen van extensieve begrazing, wordt ook aangeraden geen wandelrecreatie met honden op de dijk, maar alleen langs de dijk

toe te staan. De uitwerpselen van honden kunnen namelijk leiden tot bemesting van de dijk, wat de vegetatie negatief kan beïnvloeden.

Figuur 1: Bloemrijke vegetaties op De Liniedijk (boven). Geel walstro is een soort van kalkrijke duingraslanden (links onder). De onderzochte locatie van De Liniedijk (rechtsonder).

Uitzichtheuvels (Velsen)

De Uitzichtheuvels in Oosterbroek zijn aangelegd op de voormalige vuilnisbelt. De vuilnisbelt is in de jaren '80 afgedekt met grond en hier zijn verschillende recreatieve voorzieningen aangelegd. Op de heuvels vindt intensieve recreatie plaats, zoals mountainbiken, wandklimmen en grootschalige evenementen. In 2021 is door B&D Natuuradvies een onderzoek uitgevoerd naar de stand van de natuur en hoe de evenementen rekening moeten houden ten aanzien van de Wet Natuurbescherming. In deze mededeling worden de resultaten van de stand van de natuur besproken.

Op de intensieve gazons komen meerdere klaversoorten voor, zoals gevlekte rupsklaver (algemeen in Zeeland) en Perzische klaver (afkomstig uit Zuidwest-Azië). De randen langs de gazons zijn op enkele locaties bloemrijk met bijvoorbeeld bolletjesraket of brandnetelruigtes. Door de opgebrachte grond kent het gebied veel braamstruwelen, die in de ontwikkeling zijn tot bos. Deze struwelen zijn belangrijk voor de aanwezige hazen, struweelvogels en andere zoogdieren. De bramen zijn een nectarbron voor veel insecten. De flanken van de heuvels kennen ook struwelen met sleedoorn, kardinaalsmuts, liguster, meidoorn, zoete kers en eik. Hier is echter amper een ondergroei van kruidachtige planten aanwezig. Op de heuvels is ook lokaal een dennenbos aanwezig. Op de lagere delen groeien wilg, els, es en populier. De ondergroei bestaat hier uit bloemrijke soorten, zoals Gelderse roos en meidoorn.

Binnen het gebied zijn geen vleermuissoorten gesignaleerd. Wel werd de watervleermuis waargenomen. Verder werd een boommarter, egel, hazen, vossen en bosmuizen gefilmd met een wildcamera. In totaal zijn 35 verschillende soorten broedvogels aangetroffen, van voornamelijk struweelvogels. Ook zijn bij de vijver verschillende rietvogels, zoals de kleine karekiet, gespot.

De libellen (13 soorten) en vlinders (12 soorten) lieten soorten zien als bruin zandoogje, argusvlinder, keizerlibel, heidelibellen en houtpansterjuffer.

De aanbevelingen die uit het onderzoek voortkwamen voor het aanpassen van het beheer waren:

- Pas gefaseerd verschrallingsbeheer en randenbeheer toe;
- Creëer afwisseling in de struwelen langs de flanken;
- Zoek een oplossing voor het slootvuil dat vrijkomt bij de jaarlijkse schouw;
- Verbeter het leefgebied voor marterachtigen;

De uitkomsten van het onderzoek worden meegenomen en gewogen in het voorlopig ontwerp voor revitalisering van het ontvangstgebied Velsen | Snowworld, dat in 2022 opgesteld wordt.

Figuur 2: Uitzicht vanaf de Uitzichtheuvels over Oosterbroek

Figuur 3: Dichte struwelen langs de flanken van de Uitzichtheuvels (links). Het onderzochte gebied van de Uitzichtheuvels (rechts)

Bijlagen

1. Ecologisch onderzoek Liniedijk
2. Natuuronderzoek Uitzichtheuvels

Behandelaar

Afdeling Beheer Recreatieschap Spaarnwoude, Pim Hesselmann, Beheermedewerker

